

Spis treści

Od autora	11
Kim był Kazimierz Nowak?	13
Rozdział I	
Polska podróżników	17
Polska po traktacie wersalskim. Narodziny turystyki indywidualnej.....	17
Wyczyny Polaków	18
„Łazikomania”	19
Dlaczego Nowak był włóczęgą, czyli rzecz o bezrobociu	21
W Poznaniu przed wojną Nowaków było dwóch!.....	24
Rozdział II	
Kazimierz Nowak i jego rodzina w Poznaniu	27
1. Dworzec Główny PKP Tu, gdzie początek i koniec afrykańskiej podróży.....	30
2. Szkoła przy ul. Berwińskiego Zaproszenie na wykład	35
3. Kościół Matki Boskiej Bolesnej Poznańska parafia Nowaka na Łazarzu	37
4. Lodowa 32/8 Ostatnie mieszkanie Kazimierza Nowaka	40
5. Knapowskiego 13/5 Daleko od centrum Poznania.....	44
6. Cmentarz Górczyński Miejsce wiecznego spoczynku Kazimierza Nowaka	46
7. Starołęcka 18 Niezwadny Stomil	51

8.	Krzyżowa 5 Pierwsze mieszkanie po ślubie	59
9.	Kilińskiego 1 Zameldowanie u pani Ecker	63
10.	Wierzbicice 43 Pierwsze mieszkanie Nowaka w Poznaniu	65
11.	Metropolis (Apollo) Afrykański odczyt w kinie przy ul. Ratajczaka	69
12.	Krakowska, kościół Bożego Ciała Ślub Nowaków i chrzest ich córki	73
13.	Szpital Miejski, ul. Szkolna Ostatnie odwiedziny	77
14.	Gołębia/Wrocławska Sklep z tytoniem	82
15.	Czartoria 8/7 Z Boruszyna do Poznania	85
16.	Plac Sapieżyński (Wielkopolski) Miłe spotkanie po powrocie z Karpac	89
17.	Św. Wojciech 6 Panieńskie mieszkanie Marii	94
18.	U wydawcy W księgarni Św. Wojciecha	97
19.	Arkadia, Polskie Radio Poznań O Nowaku w eterze	103
20.	Plac Nowomiejski Fontanna Perseusza	106
21.	Poznański Bank Ubezpieczeń Od książkowego do pisarza	108
22.	27 Grudnia 20, Foto-Greger Między nami fotografami	112
23.	Przelotem na Kantaka 2 W centrum – blisko Banku Ubezpieczeń	117
24.	„Kurier Poznański” Afrykański kurier	120
25.	Wyższa Szkoła Handlowa „Odczyt znanego podróżnika”	125
26.	Gimnazjum Paderewskiego Uczcić pamięć o K. Nowaku	128
27.	Fredry, Liga Morska i Kolonialna Liga pomocna, chociaż kolonialna	132
28.	Teatr Wielki Zdjęcie przed Operą	136

29. Zajeżdźnia, ul. Gajowa Wykład dla tramwajarzy	138
30. Powszechna Wystawa Krajowa Fotografia z Pewuką w tle.....	140
31. Os. Pod Lipami 106 Kazimierz Nowak patronem Gimnazjum Nr 5.....	142

Rozdział III

Kazimierz Nowak w Wielkopolsce. Miejsca zamieszkania i pamięci 145

32. Muzeum-Pracownia A. Fiedlera Ani konkurent, ani łazik.....	147
33. Wagowo W wiejskiej szkole na poddaszu	152
34. Z Boruszyna do Europy i Afryki Wieś na skraju Puszczy Noteckiej.....	161

Afrykańskie odczyty

Kazimierza Nowaka w Wielkopolsce..... 180

35. Kościan Wielki odczyt skromnego podróżnika	186
---	-----

Rozdział IV

Wyprawy Kazimierza Nowaka w latach 1925–1930 191

Wyprawa I (1925–1926)

Dookoła Europy.....	194
---------------------	-----

Wyprawa II (1927–1928)

Europa i północna Afryka	201
--------------------------------	-----

Wyprawa III (1928)

Rajd dookoła Polski.....	205
--------------------------	-----

Wyprawa IV (1930)

Południe Polski i Europa Zachodnia	210
--	-----

Rozdział V

Trasami wypraw i odczytów Kazimierza Nowaka po Polsce 213

36. Gdynia-Chylonia Z wizytą u wójta.....	215
37. Białowieża W puszczy bez zubrów	218

WARSZAWA

Stolicy nie można ominąć	223
38. Polskie Towarzystwo Higieniczne O Pigmejach w stolicy.....	227
39. „Kurier Warszawski” Nasz kurier donosi.....	229

ŁÓDŹ

Na trasie z Warszawy do Częstochowy	233
40. Łódź – marzec 1925 W wiosennym śniegu.....	235

OBOWIĄZKOWA WIZYTA

Na Jasnej Górze.....	240
41. Częstochowa Satyra na takich Nowaków.....	241

KRAKÓW

Media i uczelnia.....	245
42. Pałac Prasy W redakcyjnym raju.....	246
43. Wróblewskiego A w Krakowie na antenie... Polskie Radio.....	257
44. Uniwersytet Jagielloński Wykład z geografii.....	262

W ŚWIĘTOKRZYSKIEJ WSI

Historia pewnej fotografii ze szklanej płytki.....	265
45. Kolosy Pożegnanie z siostrą przed daleką podróżą	267

SANOK I BUKOWSKO

W poszukiwaniu śladów Kazimierza Nowaka w Bieszczadach (napisała Teresa Szmajda)	271
46. Sanok Wizyta u burmistrza.....	274
47. Bukowsko Wuja tu jeszcze pamiętają.....	278

Rozdział VI

Kazimierz Nowak na dawnych Kresach Wschodnich	285
--	-----

LITWA

Na trasie wyprawy dookoła Polski.....	285
---------------------------------------	-----

48. Wilno	
U cyklistów i dziennikarzy.....	286

ZACHODNIA UKRAINA

Rodzinne strony Kazimierza Nowaka.....	291
--	-----

Lwów

Miasto wczesnej młodości Kazimierza Nowaka.....	294
---	-----

49. Dworzec we Lwowie	
Jak za dawnych lat.....	299
50. Ulica Gródecka (Horodecka)	
Przeprowadzka ze Stryja do Lwowa.....	302
51. Pomnik Mickiewicza	
Pamiątkowe zdjęcie z wieszczem.....	304
52. Sala Gimnastyczna „Sokoła”	
Taka dola fotografa.....	307
53. Uniwersytet Iwana Franki	
Tu też był K. Nowak.....	309
54. Zadwórze	
Polskie Termopile.....	312

Stryj

Miejsce urodzenia i dzieciństwa.....	316
--------------------------------------	-----

55. Polska parafia	
Stryjskie sanktuarium.....	319
56. Podstawówka K. Nowaka	
im. Jana Kochanowskiego.....	324
57. Ratusz w Stryju	
Pieczęć magistratu.....	325
58. Dworzec kolejowy	
Kolejarze to mieli dobrze.....	327

Okolice Stryja

Powroty do miejsc z lat chłopięcych.....	329
--	-----

59. Dolina	
Romantyczne spotkanie.....	330
60. Wygoda	
Miodowe tygodnie.....	332
61. Pacyków	
„Gdy buki kwitną”.....	339
62. Rożniatów	
Obywatel gminy.....	343

63. Broszniów Osada	
Wspomnienie Pani Janiny	346
64. Truskawiec	
Z obiektywem w kurorcie	349
 Podziękowania	 355
 Źródła i autorzy zdjęć	 359
 Bibliografia	 361

Kazimierz Nowak to zapomniany przez 70 lat wielki polski podróżnik, który dwukrotnie przemierzył Afrykę w latach 1931–1936, a którego Ryszard Kapuściński stawia na równi z brytyjskimi podróżnikami – Livingstone’em i Stanleyem – odkrywany na nowo dzięki zredagowanej przez Łukasza Wierzbickiego książce pt. *Rowerem i pieszo przez Czarny Ląd*.

Wędrówkę cyklisty po Afryce poprzedziły jego kilkakrotne wyprawy po Polsce i Europie. Wydawnictwo Sorus postanowiło przygotować książkę *Polska Kazimierza Nowaka. Przewodnik rowerzysty* – pierwszą biografię podróżnika, skupioną na tej części jego życia, jaką spędził w Polsce w jej międzywojennych granicach.

Źródłem prezentowanych w książce informacji są przede wszystkim bardzo liczne pamiątki skrupulatnie przechowane przez 70 lat przez jego rodzinę, udostępnione Wydawnictwu, a nawet relacje osób, które go pamiętały.

Książka pokazuje międzywojenną Polskę oczami Nowaka, ale też zaprasza do obejrzenia miejsc z nim związanych. Przewodnik prowadzi po rodzinnych stronach, mieszkaniach, miejscach pracy i czasowego pobytu; a także niemal przez wszystkie miasta, miasteczka i wsie, jakie odwiedził w czasie kilku podróży po Polsce, które zazwyczaj były jednocześnie początkiem jego tras po Europie.

Książka jest nie tylko biografią, ale równie dobrze może spełnić rolę przewodnika rowerzysty – rowerzysty takiego, jakim był Kazimierz Nowak, jak i takiego, którym może być dzisiaj każdy. Opisane szlaki mogą posłużyć jako motyw i podstawa do ułożenia własnej wycieczki szlakiem Kazimierza Nowaka. A wiele osób ujrzy w książce Polskę swojej młodości lub młodości swoich rodziców czy dziadków.